

17. Festival mediteranskog filma Split Izveštaj o realizaciji programa

Sedamnaesti po redu Festival mediteranskog filma Split održao se od 13. do 22. lipnja 2024. godine, a zadržao je titulu omiljene filmske manifestacije, koja je u ovom izdanju oborila rekord po broju prikazanih filmova, gostiju koji su stigli u Split, ali i u broju posjetitelja koji su posjećivali sve četiri FMFS lokacije. Premijere i gostovanja filmskih djelatnika opširno su pratili i vodeći hrvatski mediji: HTV s nekoliko priloga objavljenih u svojim informativnim emisijama i emisijama o kulturi, a brojnim najavama i izvještajima Jutarnji list, Večernji list, Slobodna Dalmacija, Nacional, Tportal, Index.hr...

"FMFS je uspio organski rasti kao nijedan drugi filmski festival u Hrvatskoj. Već od početaka, festival je izgradio brojnu i vjernu publiku. Narastao je i, iza zagrebačkog ZFF-a, postao drugi najveći domaći festival igranog filma." (Jurica Pavičić)

Večernje projekcije održavale su se istovremeno na više lokacija, uz Ljetno kino Bačvice i kinoteku Zlatna vrata, po treći put izvrsno je funkcioniralo kino unutar bedema Tvrđave Gripe, a odlično prihvaćena novina bilo je četvrto besplatno kino u strogom centru Splita, tik uz sjeverni ulaz u Dioklecijanovu palaču.

Tijekom deset dana festivala prikazano je 107 filmova iz 41 zemlje, a osjetno je povećan broj inozemnih filmaša koji su stigli u Split predstaviti svoje filmove: Omar Hilal (Egipat), Miguel Faus (Španjolska), Enrico Maria Artale (Italija), Julia Niemann i Daniel Hoesl (Austrija), Alexis Koukias (Grčka), Dragan Jovičević (Srbija), te Ardit Sadiku i Erenik Beqiri (Albanija).

Filmovi u konkurenciji u dugometražnom programu "Mediteran" te kratkometražnom programu "Ješke" bili su redom hrvatske premijere. Novost je i što se po prvi put ujedinila konkurencija domaćeg i mediteranskog kratkog filma, za što je osigurala značajna nagrada u iznosu od 3.000 eura za najbolji film.

Dugometražni program Mediteran

U natjecateljskom programu "Mediteran" u kojem su se nalazile redom hrvatske dugometražne premijere, za film otvaranja odabrana je "Tiha sluškinja", dinamična satirična drama redatelja Miguela Fausa. Zatim "Voy Voy Voy" komedija redatelja Omara Hilala, film koji je poharao kino blagajne u Egiptu i bio njihov kandidat za Oscara. U programu je bio i albanski kandidat za najvažniju filmsku nagradu, dokumentarac "Alexander" Ardita Sadikua.

Za "Raj" je talijanski redatelj Enrico Maria Artale u Veneciji dobio nagradu za najbolji scenarij, a film je uz priznanje za najbolju glavnu žensku ulogu, osvojio i nagradu žirija mladih. Sjajnu Isabelle Huppert gledali smo u humornoj drami "Sidonie u Japanu", a nakon nagrade publike i žirija na Berlinaleu i u Splitu je prikazana potresna palestinska "Jedina zemlja".

"Nasljednik" je napeti psihološki triler nagrađivanog redatelja Xaviera Legranda, a "Enea" netipična gangsterska drama. Na 17. FMFS-u premijeru je imao i film "Raskrižje" tursko-švedsko-francuska koprodukcija, ali i napeta drama "Amal" u kojoj glavnu ulogu tumači Lubna Azabal. Ovogodišnji festival zatvorio je najgledaniji talijanski film godine "Uvijek postoji sutra", poznate glumice Paole Cortellesi..

Programi "Parangal" i "Druga strana Mediterana"

Festivalski programi dugometražnih filmova "Parangal" i "Druga strana Mediterana" na sjeveroistočnom bastionu Tvrđave Gripe donijeli su naslove iz produkcija van zemalja Mediterana. Kontroverznu društvenu satiru "Veni Vidi Vici" predstavili su austrijski redateljski dvojac Julia Niemann i Daniel Hoesl, a o svom "Toplom filmu" publici je govorio redatelj Dragan Jovičević. Napeti zatvorski triler "Sinovi" novi je film hit redatelja Gustava Möllera. Prikazan je i novi film Oscarovca Ryūsuke Hamaguchia "Zlo ne postoji" nagrađen Velikom nagradom žirija u Veneciji, a s Berlinalea kao dobitnik nagrade FIPRESCI stigao je iranski film "Moja najdraža torta". Skandinavsku kinematografiju predstavili su norveški dokumentarno-igrani hibrid "Borci" i islandski kino hit "Studen".

U Splitu je europsku premijeru nakon Sundancea imao film "Malu" u kojem briljira brazilska glumica Yara de Novaes, a iz Brazila je prikazan i film "Sitni prevaranti" talentirane redateljice Caroline Markowicz. Argentinska humoristična drama "Puan" premijerno je prikazana na San Sebastianu gdje je osvojila nagrade za najbolji scenarij i najbolju glavnu mušku ulogu.

Program Ješke

Velika programska novost 17. FMFS-a je da su "Ješke" postale međunarodni program. Objedinjena je konkurencija domaćeg i mediteranskog kratkog filma, zbog čega je ovaj program postao i međunarodno relevantan. Autoru najboljeg filma je osigurana i značajna nagrada u iznosu od 3.000 eura, što je najveća financijska nagrada u okruženju. Na taj način kratkoj formi nastavlja se davati glavni natjecateljski fokus na FMFS-u, prime time termin pred stotinama gledatelja, a od sad su hrvatski autori uz bok najboljim europskim redateljima kratkog metra.

Splitska publika prva je u Hrvatskoj imala priliku pogledati "Čovjek koji nije mogao šutjeti" Nebojše Slijepčevića, a toplo je primljen i animirani film "Žarko, razmazit ćeš dite!" braće Popović. Scenaristica i redateljica Lana Barić u Splitu je imala svjetsku premijeru svog kratkog filma "Sola", u kojem glume Marija Škaričić, Ivana Roščić, Snježana Sinovčić i Goran Marković. Premijerno su prikazani i "Moj muž idiot" Luke Galešića, s Marinom Redžepović i Nikšom Butijerom u glavnim ulogama, a domaću premijeru u Splitu je imati i slovensko-hrvatska koprodukcija "More među nama" redatelja Luna Sevnika. Izvan konkurencije prikazani su i "Čopor" Marka Jukića, "Tango Siesta" Dinka Božanić, "Škafetin" Paška Vukasovića i "1001 noć" redateljice Ree Rajčić.

Albanski redatelj Erenik Beqiri osobno je predstavio svoju "Ješku", film "Kratko putovanje" s kojim je slavio u Veneciji. Grčku su predstavljala dva naslova, "Autocesta slomljenog srca" Nikosa Kyritsisa i "Aerolin" Alexisa Koukiasa Pantelisa čiju kameru potpisuje naš Davor Marenjak. Za nagradu su se borili i "Mussol" Juanja Giméneza, "Strijele" Imanol Ruiz de Lare, "Buka" Salome Da Souza, te "Samostalni vrtlar / Samostalna vrtlarica" Patricije Neves Gomes.

Besplatno Kino Portaula

Treće FMFS open air kino preselili smo u susjedstvo spomenika Grguru Ninskom, na zelenu površinu uz sjeverni ulaz u Dioklecijanovu palaču i nazvali ga "Kino Portaula". Ideja Festivala bila je u večernjim satima ponuditi besplatan kulturni sadržaj zbog kojeg će Splićani i tijekom sezone imati razlog prošetati do Dioklecijanove palače, a istovremeno stranim posjetiteljima dati informaciju da se održava „fešta filma“ - kojoj se mogu pridružiti na lokacijama van strogog centra. Prikazivali su se kratkometražni programi festivalskih partnera: Europska filmska akademija, Postira Seaside Film Festival, Revija UMAS-a, Animafest Zagreb, Cinehill Film Festival, Sarajevo Film Festival i

Zagreb Film Festival. Održan je i poseban program kratkih domaćih filmova za koje je glazbu skladao cijenjeni hrvatski skladatelj Mirko Krstičević.

Mali meDITeran

Djeca rođena u digitalno doba od malena su izložena sadržajima na velikim i malim ekranima. Kroz pomno odabrane filmske programe, 17. FMFS je najmlađu publiku upoznao s kvalitetnom domaćom i europskom produkcijom. U sklopu programa mali meDITeran tako su i ove godine prikazani animirani i igrani filmovi - kratke i duge forme - za sve uzraste, za već od +3 godine!

Nominiran za Oscara i s nizom nagrada "Moj prijatelj Robot", prvi je animirani film španjolskog redatelja Pabla Bergera. S Berlinalea je stigao "Lisac i zečica spašavaju šumu" topla obiteljska priča o prijateljstvu, te francuski nagrađivani crtić "Nina i ježeva tajna", kojeg su na hrvatski jezik sinkronizirali polaznici FMFS radionice. U suradnji s Animation Festival Network besplatno su se prikazala dva bloka kratkih crtića za najmlađe, jedan na temu prijateljstava, drugi na temu ekologije. Treći blok naziva "Blon 10" je program kratkih animiranih filmova kojeg je FMFS donio u suradnji s litvanskim Festivalom animiranog filma i gaminga BLON.

Nagrade 17. FMFS-a

Dva žirija i publika složili su se oko pobjedničkih filmova 17. Festivala mediteranskog filma Split. Udicu Festivala za najbolji dugometražni film iz programa "Mediteran" i novčanu nagradu od 2.000 eura osvojio je egipatski film "Voy! Voy! Voy!" redatelja Omara Hilala. U žiriju su bili Fatima Djoumer, direktorica Europa Cinemas, te Jelena Vojvoda i Boban Stefanović iz Kino mreže Hrvatske i Srbije. Film "Voy! Voy! Voy!" osvojio je i najviše ocjene FMFS publike.

U žiriju koji je birao najbolju "Ješku" u programu kratkih mediteranskih filmova, odlučivali su animatorica Hana Tintor, scenarist Nikola Kuprešanić i prošlogodišnji pobjednik, redatelj Ivan Efendić. Udica FMFS-a za najbolju "Ješku" i novčana nagrada od 3.000 eura pripala je filmu "Žarko, razmazit ćeš dite!" braće Veljka i Milivoja Popovića. Istom filmu po izboru publike pripalo je dodatnih 1.000 eura financijske nagrade.

Žiri mladih kao najboljeg izdvojio je talijanski film "Enea" redatelja Pietra Castellita, a nagrada publike za najbolji film iz programa "Parangal" i "Druga strana Mediterana", te potporu u distribuciji u vrijednosti od 1.000 eura osvojio je film "Moja najdraža torta" (Maryam Moghadam, Behtash Sanaeaha).

Zaključak

17. FMFS se i ove godine održao uz potporu Kreativne Europe potprograma MEDIA, što nam je dodatno omogućilo rast u svim segmentima organizacije i produkcije. Uspješno smo nastavili suradnju s brojnim sponzorima i medijskim pokroviteljima, ali i sklopili ugovore s novima, što su sjajni primjeri partnerstva privatnih tvrtki i organizacija u kulturi.

Posjetiteljima su i ove godine pružene tehnički besprijekorne digitalne projekcije na sve četiri festivalske lokacije. Mahom rasprodane projekcije, posebno u ljetnom kinu Bačvice, i dobro posjećeni popratni programi, govore o pripremljenosti i uigranosti naše ekipe, te entuzijazmu koji je pogonsko gorivo svake godine pri kreiranju ove iznimno zahtjevne kulturne manifestacije. Publika koja nas svake godine podržava vjerujemo da prepoznaje naš entuzijazam i zato smo najsretniji što ih ni ove godine nismo iznevjerili, već smo im omogućili kvalitetno, europski relevantno, a opet njima blisko festivalsko filmsko iskustvo.



Sveukupno je 17. FMFS posjetilo 15.000 posjetitelja, od čega je prodano 10.500 ulaznica.

Goran Akrap, izvršni direktor i predsjednik udruge

Alen Munić, umjetnički direktor i voditelj programa